

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 8:09
סוף זמני ק"ש - 8:34
9:10 -
סוף זמן תפלה - 10:26
דף היומי לשבת: חולין מ"ד

בס"ד, עש"ק פ' שלח - שבת מברכים תמוז - פרק ג' - שנת תשפ"ו לפ"ק

פרשת שלח

רק לאדון יחיד ב"ה. כן יספיק הוא ית' בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל, ע"כ.

ולכן אומות העולם מתייראים ביותר מאלו שהם במדרגת מלאכים המסמלים את המושג של "אין עוד מלבדו" - משום שהם יודעים שאין להם שליטה עליהם ושאינם יכולים להרע להם. וי"ל שלזה נתכוין באומריו: מי יאמר לכם שלא הייתם בעיניהם כמלאכים.

וזהו שאמרה רחב למרגלים בהפטרות פרשתנו: "ידעתי כי נתן לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו וכי נמוגו כל יושבי הארץ מפניכם וגו' וישמע וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם כי ה' אלקיכם הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" (יהושע ב:ט,יא).

[עיינן] בילקו"ש (יהושע פרק א' רמז י'): יתרו אמר "כי גדול ה' מכל האלהים" וגו' - נתן ממש בע"ז. ונעמן הודה בדבר יותר: "הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל". ורחב הודה בדבר יותר מהם: "כי ה' אלקיכם הוא אלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" וכו'. רחב שיירה בחללו של עולם, בא משה ואמר "אתה הראת לדעת [כי ה' הוא האלקים וגו' אין עוד מלבדו] וגו' [וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת] אין עוד" (דברים ד:לה,לט) - אפי' בחללו של עולם.]

בפ' כי תבוא כתוב: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך" (כח:י) ודרשו חז"ל (ברכות ו.) - אלו תפלין שבראש.

ושמא נוכל לפרש הכוונה כך: אומות העולם מתייראים ממי ששובש תפלין מפני שאסור להסיח דעתו מהם, וממה שכתוב בהם: ש"ה' אלקינו ה' אחד" - דהיינו אין עוד מלבדו.

ועוד י"ל ד"שם ה' נקרא עליך" רומז על מלאכים, שעל הפסוק "הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך וגו' כי לא ישא לפשעכם כי שמי בקרב" (שמות כג:כ-כא), פירש"י: "כי שמי בקרב" - ששמו כשם רבו. והנה ברוב שמות המלאכים - דרך משל: מיכאל, גבריאל, רפאל, אוריאל וכו' - נמצא שם ה'.

ולפ"ז י"ל דמרומו בפסוק "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך" - שאתה מתנהג כמלאכים שאין מסיחים דעתם מהקב"ה, ומכוון ש"אין עוד מלבדו" - אז "ויראו ממך".

ומענין לענין באותו ענין - במלאכי (ב:ז) כתוב "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבקות הוא", ואחז"ל (חגיגה טו:): אם דומה הרב למלאך ה' צבקות - יבקשו תורה מפיהו, ואם לאו - אל יבקשו תורה מפיהו.

"למטה יוסף למטה מנשה גרי בן סוסי" (יג:יא). בס' אמת ליעקב כתב הג"ר יעקב קמנצקי זצ"ל: והנה הקשה לי אחד, מדוע הזכיר את יוסף גבי מנשה ולא באפרים [כלומר, הרי כבר הזכיר את אפרים בפסוק ח' ושם לא הזכיר "למטה יוסף", וא"כ מדוע הזכירו כאן אצל מנשה].

והנראה לי דבאמת מצינו בפ' ויחי כשאמר יעקב "שני בניך הנולדים לך וגו' עד באי אליך מצרימה לי הם וגו'", והוסיף "ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם", ועיי"ש. והנה הבנים שהוליד יוסף אחריהם לא ה' להם זכות של שבט יוסף אלא ה' יוסף יכול למוסרם לאיזה שבט מבניו שירצה. וכיון שהי' מנשה הבכור, צירפן לבני מנשה. ונמצא שבשבת מנשה נמצאו גם בני יוסף, ולפיכך קראן הכתוב "למטה יוסף למטה מנשה". ולכן להלן בס' מסעי כתוב: "ויקברו ראשי האבות וגו' ממשפחת בני יוסף וגו'" (לו:א), מפני שהיו ביניהם משפחות גם מבני יוסף, וכן להלן (שם:ה) "כן מטה בני יוסף דוברים", ועיי"ש.

"וּנְהִי בְעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים וְכֵן הֵינּוּ בְעֵינֵיהֶם" (יג:לג). במדרש תנחומא (שלח ז') איתא: אמרו, "וּנְהִי בְעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים". אמר הקב"ה, ויתרתי [מתחת] עליה. אלא, "וְכֵן הֵינּוּ בְעֵינֵיהֶם" - מי יאמר לכם שלא הייתם בעיניהם כמלאכים?

[לכאורה] מדרש זה חולק על מה שמביא רש"י עה"פ "וְכֵן הֵינּוּ בְעֵינֵיהֶם" - שמענו אומרים: נמלים [או חגבים] יש בכרמים כאנשים. ובאמת, בסוטה (לה.) איתא: שמעי דקאמרי "קחזינן אינשי דדרמו לקמצי". ולפ"ז באמת לא חשבו יושבי כנען שהמרגלים הם חגבים, אלא שהם אנשים הדומים לחגבים בקטנותם].

ויש להבין, למה אמר הקב"ה, "מי יאמר לכם שלא הייתם בעיניהם כמלאכים" ולא "כגבורים כעוג מלך הבשן"?

ואפשר לומר, שהקב"ה דייק ואמר "כמלאכים" משום שתכלית המלאכים היא אך ורק לעשות רצון בוראם [ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו] (תהלים קג:כ), ואין מלאך אחד עושה שתי שליחות (ב"ר פרי"ג:ב').

ועיינן בנפש החיים (שער ג' פ"ב) שכותב הגר"ח מוואלאזין זצ"ל: ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר הלו ה' הוא האלקים האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכו' ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם. ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו

יש מפרשים שכוונת "אם דומה הרב למלאך" היא, שאם הרב יש לו רק שליחות אחת - לגדל תלמידים וללמד אותם כפי יכלתם, ולא להגיד פלפולים ומערכות שהם למעלה מהשגת התלמידים - אז יבקשו תורה מפיהו.

בס' במחיצתם (ח"ב עמ' 82) כתב הרב שלמה לורינץ: עוד סיפר לי ר' שמחה [הג"ר שמחה וסרמן זצ"ל] שאביו [הג"ר אלחנן וסרמן זצ"ל הי"ד] אמר לו שיש בכתביו חידושים נפלאים אשר אם הי' מדפיס אותם, הי' ציבור הלמדנים מקבל את הספר בשמחה ובהערכה רבה. שאל ר' שמחה את אביו: א"כ מדוע אינך מפרסם את הספר?

ענה לו רבינו [הג"ר אלחנן]: אינני משמיע ואינני מפרסם אלא חידושי תורה שיש בהם תועלת לתלמידים. לפרסם חידושים כדי להתפאר בגאונותי - אין לי ענין, עכ"ל. לצערנו לא זכינו בספר זה. עד כדי כך הי' רבינו מנותק מכל נגיעה אישית. אין ספק שרבים מראשי הישיבות בשיעור קומה של רבינו היו משתוקקים להשמיע בשיעוריהם חידושי תורה נפלאים כאלה, כפי שבעצמו כינה אותם, אך הוא התגבר ולא מסרם כיון שלא היתה בהם תועלת לתלמידים.

"הלוא טוב לנו שוב מצרימה" (יד:ג). בהקדמה לשו"ת בנין שלמה איתא: מה דנקוד מרכא כפולה על תיבת "טוב", דנגינת הטעם מראה כמו דכתיב ב' פעמים "טוב", והיינו משום דהאספסוף אשר בקרבנו כבר אמרו ד"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים", וא"כ מחמת זה גופא טוב לשוב מצרימה. ועתה דשמעו מפי המרגלים ד"אפס כי עז העם היושב בארץ", וא"כ גם מחמת זה טוב לשוב למצרים. ולכן נקוד מרכא כפולה לרמז דטענו דטובה כפולה היא לשוב למצרים כנ"ל.

"וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת" (טו:לב). בפ' יש נוחלין (ב"ב קיט). מביא המהרש"א שמקושש לשם שמים נתכוון, דבתרגום יונתן מבואר שכוונתו היתה לברר באיזו מיתה דנים מחלל שבת. ובתוס' (שם קיט:) מובא מדרש שלאחר שנגזר על ישראל שלא ליכנס לארץ ממעשה המרגלים, היו אומרים ישראל: שוב אין מחוייבין במצוות. עמד [המקושש] וחילל שבת כדי שיהרג ויראו אחרים. וכותב המהרש"א: ויש שואלין בזה וכו' היאך חטא באיסור שבת כדי לידע באיזה מיתה דנין המחלל שבת. וי"ל כיון שלא הי' צריך למלאכה זו אלא לידע באיזה מיתה [דנין מחלל שבת], הוה לי' מלאכה שאינה צריכה לגופה, כמו חופר וא"צ אלא לעפרה, שהוא פטור לר' שמעון. ומיהו הוא ודאי דהי' חייב מיתה בדיני אדם, שלא ידעו העדים שהתרו בו שהוא עשה על דעת זו, ואינן אלא דברים שבלב, ודנין היו אותו למיתה ע"פ העדות.

בפ' שואל (שבת קנ:) איתא: ת"ר, מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו, ונמלך עליה לגודרה, ונזכר ששבת הוא ונמנע אותו חסיד ולא גדרה, ונעשה לו נס ועלתה בו צלף, וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו. ופירש"י: צלף - אילן גדול הוא ובעל ענפים הרבה, ושלשה מיני אוכל יש בפירותיו - אבינונות, קפריסין ולולבין.

ורבינו האריז"ל בס' ליקוטי הש"ס (מס' שבת) כתב: דע כי החסיד זה הוא רבי יהודה בר' אילעי [במס' תמורה (טו:)] אמרו: וקיי"ל כל היכא דאמר "מעשה בחסיד אחד" - או רבי יהודה בן בבא או רבי יהודה בר אילעאי, ואז נתנוצץ בו נשמת צלפחד הצדיק אשר חטא בענין קשיש עצים בשבת, כדברי ר' עקיבא ז"ל, ועתה תיקן אותו חסיד בחסידות זה מעשהו. וזה סוד שארז"ל שיצא לו צלף חד וממנו הי' פרנסתו ופרנסת ביתו, כי "צלף חד" היינו "צלפחד", והיתה מזה

פרנסתו, כי הוא תיקן מה שקלקל מקודם, והזדונות נעשו לו כזכויות בתשובה מעליותא כי האי.

ויש שכתבו שמרומז כאן שמו: "רבי יהודא בר אלעאי" בגימ' תקנ"ב כמנין "צלפחד בן חפר".

והנה במסורת הש"ס שעל הברייתא בשבת (קנ:) מעשה בחסיד אחד וכו', ציין לעיין בט"ז (או"ח סי' ש"ז סק"ד), שהט"ז מביא דעת רבינו ירוחם שישראל שאמר לעכו"ם לעשות לו מלאכה בשבת, אסור לו ליהנות לעולם ממלאכה זו [דלא כדעת הרמב"ם והשו"ע דס"ל דמותר ליהנות בערב]. וכותב הט"ז: ולענ"ד נראה לפרש מאמר אחד בפרק שואל כשיטת רבינו ירוחם, דאמרינן: ת"ר מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרצה בתוך שדהו וכו'. קשה, למה קראוהו 'חסיד' במה שלא גדר בשבת. ותו, מאי 'נמלך' דאמר - מה ספק היה ליעץ על זה. ונראה לי דתחילה ידע ג"כ דשבת היתה, רק שנמלך לגדור ע"י עכו"ם, כדאיתא בסמוך לענין להציל מהפסד. ועל זה נזכר ואמר דזה אסור, דשבת היא - כלומר משום שבות דשבת, ונמנע גם בחול מלגודרה כרבינו ירוחם דכאן. ואע"ג דלא עביד מעשה על ידו אלא דמחשבה היתה, זה היה החסידות שלו שפסק אנפשיה דמחשבה כמעשה. ועוד נראה לי לומר דבשבת היה מתייעץ האיך יגדור בחול, והיה סבור שאין זה חטא, ואח"כ נתחרט כיון שבשבת חישב על זה, ובשביל זה לא גדר אפי' בחול כדי שלא יהנה ממחשבה זו. וזה עיקר, כי כן הוא בירושלמי בהדיא, עכ"ל.

והנה, לפי המהרש"א שיסוד ה'היתר' למקושש לחלל שבת הי' משום שבמחשבתו ידע שלא הי' צריך למלאכה זו [ולפי ר' שמעון מלאכה שא"צ לגופה פטור עליה], ואותו חסיד, לפי האריז"ל הי' בו ניצוץ נשמתו של צלפחד [שהי' המקושש], ובא לתקן חטא המקושש, אתי שפיר טובא לפי הט"ז שהתיקן הי' במה שהחמיר אפי' על מחשבתו, ולא תיקן הגדר אפי' בחול.

ועיין בבן יהוידע (שבת קנ:) שכתב: שהוא [המקושש] חטא בשבת בעצים - שהי' מקושש, ונסקל באבנים, כמ"ש "וירגמו אותו אבן", ועתה כיבד את השבת מצד מחשבתו, אשר חשב בגדר האבנים [עיין רש"י (במדבר כב:כד) עה"פ "גדר מזה וגדר מזה" שפ"י: סתם גדר של אבנים הוא, עכ"ל. ובברייתא מסופר שאותו חסיד "נמלך עליה לגודרה"], ונעשה לו טובה בצלף שהוא עץ. ולפי דברי התוס' ז"ל שהביאו ממדרש רז"ל דמקושש לשם שמים נתכוון, לכן מחשבתו הראשונה שהיתה לטובה הועילה לו עתה לשמור את השבת גם בקדושת המחשבה. ונמצא עתה שמר במעשה ודיבור [לפי הט"ז יבואר, שלא דיבר עם עכו"ם לגודר הפרצה] ומחשבה. לכך עלה לו צלף בנס שיש בו שלשה מיני אוכל, עכ"ל.

בענין חיוב ציצית במעיל של הכהן גדול

בפ"ט מהל' כלי המקדש (ה"ג) כותב הרמב"ם: המעיל כולו תכלת וכו' ואין לו בית יד אלא נחלק לשתי כנפים מן סוף הגרון עד למטה כדרך כל המעילים ואינו מחובר אלא כנגד כל הגרון בלבד.

והנה, התפארת ישראל (הקדמתו לסדר מועד) מפרש דשיטת הרמב"ם היא דהמעיל הי' עשוי מחתיכת בגד ארוך שארכו פעמיים כגובה הכהן ונקב רחב כמלא הראש באמצעותו, וכשמכניס הכהן את ראשו שם הי' כנף אחד לפניו וכנף אחד לאחוריו כתמונת תלית קטן שלנו.

ז"ל הרלב"ג: והנה צורת המעיל הי' ידועה שאין לו בית יד כלל אבל יש לו מקום יכנס בו הראש ומקצתו תלוי לאחוריו ומקצתו לפניו, ועליו היו מונחים האפוד, ולזה נקרא מעיל האפוד. והנה הי' נראה בין כתפות האפוד ולמעלה מן החושן ולמטה מעיל האפוד, עכ"ל.

ועיין ברדב"ז על הרמב"ם (פ"ט מהל' כלי המקדש ה"ג) שכותב: וא"ת, כיון שהי' המעיל בעל ד' כנפות, למה לא הי' חייב בציצית, וכי תימא הכי נמי, לא מצינו שהוזכר זה כלל. וכי תימא משום דבגדי כהונה צריכים שיהיו עד העקב ונמצאו הציצית נגררים על גבי קרקע (עיין שו"ע או"ח סי' כ"א סע' ו' שלא יגרור ציציותיו, ובמג"א שם סק"ג שהעיר על זה מכמה מקומות ומגיטין נו. מכן ציצית הכסת, עיי"ש ובבאר היטב ושערי תשובה שם) מה בכך. על הריצפה הי' מהלך והרצפה נתקדש, וטלית שכולה תכלת חייבת בציצית. וי"ל דכיון שלא היתה מחוברת אלא כנגד הגרון, אין זו בעלת ד' אלא בעלת שתיים ופטורה. והארבע כנפות שלנו כולם מחוברות על הכתף ולפיכך היא בעלת ארבע, עכ"ל.

נמצא, שלפי הרדב"ז המעיל לא הי' בעל ד' כנפות ולכן לא הי' חייב בציצית.

אמנם, כבר הזכרנו שאחרים למדו דעת הרמב"ם היא דהמעיל הי' בעל ד' כנפות.

במנחת חינוך (מצוה צ"ט ס"ק ד') איתא: והנה, לפי דברי הר"מ [ב"ם] נראה דהי' לו למטה ארבע כנפות, ולא מצינו דהיה לי' ציצית. ולכאורה קשה, דאמרין בערכין (ג'): הכל חייבין בציצית - כהנים לויים וכו'. פשיטא, ומשני: כהנים אצטריכא לי', סלקא דעתך אמינא כיון דאישתרי כלאים לכהנים [לא ליחייבו בציצית קמ"ל] נהי דאשתרי בעידן עבודה [בלא עידן עבודה לא אשתרון וכו', אך באמת זה טעות, דמעיל פטור מציצית לא מטעם דהוא בגד עבודה, אלא אפילו בהדיוט כהאי גוונא פטור, דקיי"ל [בחולין קלו. "כסותך" [גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך] (דברים כב:ב) - ולא של אחרים, וטלית שאולה פטורה, וזה [המעיל] הי' של הקדש - או קדושת דמים, או קדושת הגוף - כמו שאכתוב לקמן, ולא הי' כסותך, ולא אשתרי כלל, דגם בהדיוט פטור מהאי טעמא, על כן צריך לומר הטעם דכלאים, וזה פשוט, ולא כתבתיו רק כי הקשיתי זאת לכמה לומדים, והיתה בעיניהם קושיא עצומה, ולא קשה מידי (וכן תירץ הפ"ג בספרו, תיבת גומא).

בהר צבי עה"ת (פ' כי תצא), מעורר הגרצ"פ פראנק זצ"ל על תירוצו של המנ"ח שמשום שמעיל אינו נקרא "כסותך" פטור מציצית, ז"ל: הרי הרמב"ם (בפ"ח מלולב ה"ב), פסק שאם נטל אתרוג של מעשר שני בירושלים, כשר. והרי מעשר שני הוא ממון גבוה (רמב"ם הל' מעש"ש פ"ג ה"ז) ובאתרוג בעינן לכם משלכם. ועכצ"ל דכיון שיש לו זכות אכילה באתרוג, חשיב כמו לכם וכשר לנטילה. וכמו כן פסק הרמב"ם בבכורים (פ"ו ה"ד), ועיין בכס"מ שם שעיסת מעשר שני בירושלים חייבת בחלה, ואע"פ דלענין חלה בעינן עריסותיכם, ומעשר שני הוא ממון גבוה, מ"מ כיון שיש לו זכות אכילה בעיסה זו, שפיר מיקרי עריסותיכם וחייבת בחלה. ואם כן הכא נמי, אע"ג דמעיל כהן

גדול הוי של הקדש, אך כיון שיש לו זכות לבישה במעיל זה, מיקרי כסותך וחייב בציצית.

בקובץ עץ חיים (באבוב, ח"ח עמ' רפ"א-ג') איתא: וראיתי הרבה אחרונים שהקשו על תירוצו של המנחת חינוך. בספר שפתי צדיק להגה"ק מפילץ זצ"ל (בפ' תצוה) הקשה דלכאורה יש לחלק בין מעיל של כהן גדול לטלית שאולה, כי טלית שאולה עיקר נעשית לצורך הבעלים ולפעמים משאל לאחר, לכך רק הבעלים חייבים ולא האחר השואל, שהוא כמו טפל והבעה"ב עיקר, משא"כ מעיל אף שנעשה משל ציבור, עיקרו עבור כה"ג הוא, ומדמהו לגמ' יומא (דף נ':) פר כה"ג קרבן יחיד עושה תמורה או אין עושה וכו', עיי"ש. ובהג' שם משמואל לס' חתן סופר (אות ל"ט) העיר עוד יותר, דלכאור' גם שלו מיקרי, עפי"ד המל"מ (פ"ד הל' מלוה ולוה) דהיכא שיש לו קנין פירות עולמית הוי כקנין הגוף, א"כ ככהן גדול שאין מעבירין אותו לעולם, י"ל דשפיר חשיב כסותך. ובס' עין התכלת (ראדיון) כתב, דאין תירוצו של המנ"ח מספיק, כיון דקיי"ל בגדי כהונה ניתנו להנות בהן, כדפסק הרמב"ם ז"ל, שפיר כסותך קרינן בי'.

ובס' חתן סופר שער הגדילים והכלאים (סי' י"ט) הקשה על המנ"ח ממקום אחר, דאי' בתוס' פסחים (ה'): ד"ה אבל, דגבי חלה צריך תרי קראי, למעט של אחרים ושל הקדש. ודוקא גבי חמץ ממעט אחרים וגבוה מחד קרא, א"כ אף דהמעיל הוי הקדש לא נפקא מכסותך ליפטור מציצית, והחתן סופר ז"ל מסתפק אי איכא בכלל חיוב ציצית בבגד"כ. ואח"כ כתב טעם נכון לפטור כה"ג מציצית, עפ"י מה שכתב הב"י בסי' י' לפטור גלימא מציצית שאינו אלא לכבוד, ובר' בגדי כה"ג היתרים מכהן הדיוט כתוב לכבוד ולתפארת, וכ"כ הרמב"ם במנין המצות (סי' ל"ג) שיהי' הכהן מלובש בשמונה בגדיו לכבוד ולתפארת, משמע דהמה רק בגדי כבוד ולא לחמם, ומשום זה הופטר המעיל ממצות ציצית. ועוד כתב שם דמכ"ש א"ש עפ"י מש"כ לעיל בפ"י (שם בחתן סופר) דבגדי כהונה לא מיקרי לבישה לחייב עלה משום כלאים, מכ"ש דלא מיקרי לבישה לחייב בציצית, זה תו"ד.

ועיין התכלת תי' דבאמת הרמונים התלויים בשולי המעיל שעשויים מחוטי תכלת וארגמן ותולעת שני, היה במקום ציצית דחוטי לבן ותכלת, וכדקיי"ל במס' מנחות (מא:): טלית שכולה תכלת מביא תכלת ודבר אחר ותולה בה, וכ' שמרומזו גם זה בתיקוני זוה"ק (שם) דאי' בזה"ל: "דפעמונים ורימונים אינון לקבל חליין וקשרין, שולי המעיל אינון לקבל כנפי מצוה", ועי' מש"כ בס' הכתב והקבלה (תיקונים) לבאר ענין הפעמונים דהוה כמו מצות ציצית עיי"ש.

ובכלי חמדה (ס"פ שלח) כתב טעם למה לא היה להמעיל ציצית, עפי"ד הר"ש שבמרדכי דלא אסרה תורה לילך בלא ציצית, אלא דמ"ע להטיל ציצית בבגד בת ד' כנפות, והיכא דהוא אונס ואסור לו להטיל בו ציצית, מותר לילך בלא ציצית, א"כ כיון דבגדי כהונה אפי' נימא אחת יתירה הוי ריבוי בגדים, א"כ אסור להטיל בבגד הלז ציצית דיהי' ריבוי בגדים, וכיון דאסור להטיל בו ציצית שוב מותר לילך בלא ציצית.

TORAH LODAAS

PARSHAS SHLACH
© COPYRIGHT 2026
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לז"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

רוחמה ליבא בת רבקה לרפו"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפו"ש

”ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת”
(טו:לב)

“And Bnei Yisroel were in the wilderness, and they found a man carrying (according to one interpretation in Gemorah Shabbos 96b) wood on the day of Shabbos.”

Why does the Torah emphasize that the incident took place when Bnei Yisroel were in the wilderness?

The *Ohr Hachaim* explains, that according to one opinion in the Gemorah, the transgression of the *Mekosheish* was that he carried four cubits in a public domain. However, most Rishonim are of the opinion that the desert is considered a public domain only when Klal Yisroel dwell there; otherwise it is considered a *Karmelis*. Therefore, the Torah emphasizes that this incident took place when Bnei Yisroel were in the wilderness, which made the sin of carrying there a capital offense.

According to the Rambam, though, a desert is considered a public domain regardless of whether or not Klal Yisroel dwell there. This being the case, why does the Torah stress that this took place when Bnei Yisroel were in the wilderness?

It is possible to answer that the Rambam would follow the other opinions mentioned in Shabbos 96 concerning the transgression of the *Mekosheish* – that he uprooted a plant on Shabbos, or gathered together cut plants [*Me'ameir*]. The question arises, however; how was it possible for plants to grow in the desert, don't Chazal say that the sand of the desert cannot grow plants (Chulin 88)? The answer is that the incident took place during the time that Bnei Yisroel dwelt in the wilderness, and the miraculous well of Miryam traveled with them, and provided water for the people and wet the ground, so that it was capable of producing plants.

”והמתה את העם הזה כאיש אחד וגו'” (יד:טו)

“And if you kill this nation like a single man ...”

This argument of Moshe is difficult to understand since it implies that killing even a single person is a simple matter in the eyes of G-d.

The *Mishkenos Yaakov* explains that Chazal tell us

(Yoma 86; Rambam Hilchos Teshuva 3) that while Hashem punishes an individual after committing a sin three times, in regard to an entire congregation, He does not exact punishment until the fourth time that they sin.

Rashi, in Parshas Korach (16:4) lists the sins which Bnei Yisroel committed as a nation, and the sin of the *Meraglim* was the third one. Therefore, Moshe argued that if Hashem would destroy them at that point, He would be treating them as an individual and not show them the special compassion which they deserved as a nation.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

According to the Teshuvos HaRadvaz (III:1571) one should hold all four Tzitziyos during *Kri'as Shema*. His source is a Midrash.

This practice is also found in many Seforim in the name of the Arizal (see Sha'arei Teshuva 10:3; Shiyurei Bracha, end of O.C. 24; Kaf Hachaim 24:8,20).

According to the Maharshal (Yam Shel Shlomo 1:3) one should only hold the front Tzitziyos while reciting Shema.

This is also found in the Ma'aseh Rav (39): He [the Gra] would only hold the front two Tzitziyos during *Kri'as Shema*, and would not kiss them at all.

The Tosafos Ma'aseh Rav (656, note 11) writes that this was also the custom of Rav Chaim Volozhin, Z'T'L'.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) What position did the *Meraglim* occupy before they went on their ill-fated mission?
- 2) Which Yom Tov was established to commemorate when the *Dor Ha'midbar* ceased dying?
- 3) Why is it permissible to wear a garment with *Tzitzis* in a public domain at night on Shabbos; since there is no Mitzvoa of *Tzitzis* at that time, shouldn't this be tantamount to carrying?
- 4) Which of the original *Meraglim* was sent as a spy two more times? Who was his partner on both of those missions?

- 5) Did Yehoshua have any children?
- 6) If a Jew makes a dough which is to be made into dog biscuits, must he remove Challa from it?
- 7) Can one cut a large Tallis in half and add two *Tzitziyos* to each half?
- 8) Did Yehoshua and Kaleiv carry back the fruits of Eretz Yisroel with the other Meraglim?
- 9) Who did the Meraglim lie about having seen?
- 10) What quote from Dason and Aviram is found in this week's Parsha?
- 11) How many men died each year as a result of the sin of the *Meraglim*?
- 12) What was the date of the sin of the *Mekosheish*?
- 13) When may one wear one's own Tallis that does not have Kosher *Tzitziyos*?

ANSWERS

- 1) According to the Ba'al Haturim (Bamidbar 13:3), the Meraglim were the *Sarei Chamishim*.
- 2) The 15th of Av was established as a Yom Tov when the Dor Hamidbar ceased dying (Rashbam, Baba Basra 121a).
- 3) If a garment has Kosher *Tzitziyos*, it is permissible to wear it even on Friday night [when there is no Mitzva of *Tzitzis*] and to walk in the *Rishus Horabim*, since the *Tzitziyos* are considered a *Noi* - a decoration - for the garment (see Orach Chaim 13:2; Mishna Berura 4).
- 4) Kaleiv was sent on two more spying missions after he returned with the *Meraglim*. On both occasions his partner was Pinchas (Targum Yonoson, Bamidbar 21:32; Bamidbar Rabba 16:1).
- 5) Yehoshua had daughters but no sons (Megilla 14b).
- 6) No (Yoreh Deah 330:8).
- 7) Yes (Orach Chaim 15:3).
- 8) According to the Midrash Hagadol (13:4), they did

not. However, the Midrash Tanchuma (Shelach 8) states that Yehoshua and Kaleiv forced the other Meraglim to bring back the fruits of Eretz Yisroel.

- 9) Since the other Meraglim did not go to Chevron where the *Bnei Ha'anak* lived, they lied about having seen them (Midrash Hagadol 13:4).
- 10) "Let us appoint a leader and return to Mitzrayim" (Bamidbar 14:4; Tanchuma, Shemos 10).
- 11) Either a little more than 15,000 (Pesicha to Eicha Rabba 33:6), or a little more than 21,000 (Rashbam, Baba Basra 121a).
- 12) Either on the 21st of Iyar (Sifri Zuta Beha'aloscha) or on the 22nd of Iyar (Sifra Zuta Pinchas).
- 13) On Shabbos, if one is embarrassed to go out without a Tallis (Rema, Orach Chaim 13:3, citing the Mordechai).

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood.
Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

*The material for this issue has been reprinted
from previous years*